

Cytat na dziś:

„Grzeczność nic nie kosztuje, a wygrywa wszystko”.

~Ralph Waldo Emerson, poeta

Nie od dziś wiadomo że im lepsze opanowanie zasad kulturalnego zachowania się, tym lepsze samopoczucie, większe poczucie bezpieczeństwa i możliwość nawiązania i utrzymania kontaktów z innymi. Dzięki dobrym manierom ułatwiamy życie starszym i słabszym a także nie zakłócamy życia innym.

Zapraszam na III część z cyklu artykułów Savoir Vivre w szkole.

Z kulturą na co dzień

W klasie

Wchodząc do klasy należy pamiętać o kulturze i nie rzucać się na tak zwane „najlepsze” wolne miejsca. Zgodnie z zasadami savoir-vivre do sali lekcyjnej powinny wejść najpierw dziewczęta, później nauczyciel, a na koniec młodzi mężczyźni. Jeżeli nauczyciel jest kobietą wchodzi jako pierwszy. Jednakże, praktycznie nie stosuje się już tej reguły – do klasy wchodzi się w dowolnej kolejności, najważniejsze jednak by robić to bez przepychania się, bez biegania i bez krzyków.

W szkołach nie obowiązuje zasada "kwadransa akademickiego"-spóźnianie się jest niedopuszczalne. Wchodzenie do klasy po dzwonku przeszkadza innym uczniom i dekoncentruje nauczyciela. Istnieją jednak pewne odstępstwa od tej reguły, jeśli spóźnienie nie wynikało bezpośrednio z naszej winy. Jeżeli jesteśmy świadkiem wypadku, udzielamy pierwszej pomocy, albo zawiodła komunikacja miejska. W zwykłych okolicznościach wystarczy krótkie wytłumaczenie przyczyn spóźnienia, ale może się zdarzyć że akurat tego dnia piszemy egzamin maturalny, zawodowy lub zapowiadany był ważny sprawdzian i punktualne przybycie jest niezwykle ważne. Co wtedy zrobić? Jeżeli chcemy udowodnić spóźnienie komunikacji miejskiej, w punktach obsługi klienta (zazwyczaj przy dworcach, zajezdniach itp.) możemy otrzymać dokument potwierdzający naszą wersję. Jeżeli wiemy, że nie będziemy w stanie dojechać na czas, możemy skontaktować się z którymś ze znajomych, aby ten przedstawił naszą sytuację nauczycielowi. Być może sytuacja zostanie uwzględniona, i będzie można po cichu dołączyć do innych.

Pisząc sprawdzian/ egzamin należy pamiętać o zachowaniu ciszy – lepiej zawniczej przygotować sobie zapasowe kartki, kilka długopisów, kalkulator czy inne dozwolone przez nauczyciela przedmioty. W czasie zajęć lekcyjnych nie wolno pić i jeść (chyba, że wymaga tego jakaś choroba, ale w tym przypadku należy poinformować o tym fakcie nauczyciela).

Na ławkach nie powinny znajdować się telefony komórkowe, książki, notatki, ściągki i inne, niezwiązane z zajęciami przedmioty.

Przerwy

Podczas przerw między lekcjami, należy przestrzegać zasad dobrego wychowania. Język powinien być kulturalny, niedopuszczalne są przekleństwa. Nie powinno się obgadywać nauczycieli, ani komentować w niekulturalny sposób ich decyzji. Jeżeli nie zgadzacie się z jakąś oceną możecie zwrócić się z prośbą o wyjaśnienie jej do konkretnego nauczyciela. Podczas przerwy, rozmawiając dłużej z nauczycielem powinno się wstać. Jeżeli rozmowa to wymiana tylko dwóch, trzech zdań można dalej siedzieć. Na terenach szkolnych nie wolno pod żadnym pozorem palić, ani spożywać napojów alkoholowych.

Szkolna biblioteka

Spędzając czas w bibliotece i czytelnicy nie wolno głośno rozmawiać, spożywać napojów ani posiłków. Warto wyciszyć telefon aby nie przeszkadzać innym uczniom. Do biblioteki należy przychodzić w wyznaczonych godzinach, dbać o wypożyczone książki, oraz zwracać je do biblioteki niezwłocznie po przeczytaniu, aby inni uczniowie również mogli z nich skorzystać.

Dyżury nauczycieli

Zazwyczaj nauczyciele wyznaczają terminy konsultacji, kiedy można się z nimi spotkać poza godzinami lekcji. Należy dostosowywać się do podanych przez nich terminów. Jeżeli się spóźnicie, bądź przyjdziecie za wcześnie nauczyciel może nie mieć dla Was czasu. Nie powinno się też przychodzić podczas przerw między lekcjami. W czasie, kiedy uczniowie mają przerwę, nauczyciel ma czas na wypełnienie dokumentów, przygotowanie się do następnych lekcji oraz chwilę odpoczynku i może Was nie przyjąć. Przychodząc do pokoju nauczycielskiego należy bezwzględnie zapukać i poczekać na odpowiedź.

Sekretariat

Zazwyczaj na drzwiach sekretariatu znajduje się tabliczka informująca o godzinach otwarcia. Nawet, jeżeli drzwi do sekretariatu nie są zamknięte, ale minął już czas urzędowania, nie powinno się starać załatwiać swoich spraw.

Koniecznym przed wejściem do sekretariatu powinno się zapukać i delikatnie uchylić drzwi, żeby sprawdzić, czy któryś z pracowników jest w stanie Was przyjąć. Do sekretariatu wchodzi się pojedynczo, kolejka ustawia się za drzwiami. Wszelkiego rodzaju próby przedostania się przed innymi, nawet pod pretekstem „tylko zanieśienia czegoś” są niestosowne. Stojąc w kolejce nie powinno się zachowywać głośno.

Wchodząc do sekretariatu należy się przywitać. Do personelu zazwyczaj zwraca się Pan lub Pani. Sekretariat nie jest punktem informacyjnym. Oznacza to dwie rzeczy – pracownicy nie muszą wiedzieć wszystkiego, za to Wy, powinniście sami zorientować się w naszym problemie. Większość informacji można znaleźć na stronie internetowej szkoły.

Szkolna dyżurka

Dyżurujący uczniowie nie muszą przyjmować do przechowania żadnych przedmiotów. Jeżeli się na to zgadzają, to jest to tylko i wyłącznie przejaw ich dobrej woli. Za pozostawione, nawet podpisane rzeczy nikt nie bierze odpowiedzialności. Jeżeli coś zniknie, nikt nie ma prawa winić za to dyżurującego ucznia.

Toalety

Korzystając z toalet należy zadbać o zachowanie w nich czystości. Do muszli i pisuarów nie wrzuca się śmieci, które mogą zatkać rury. Warto też zwrócić uwagę na ekologiczne aspekty: zakręcanie wody, używanie tylko tyle papieru ile jest konieczne, gaszenie światła. Palenie w toaletach jest zakazane.

Sklepik szkolny

Należy przede wszystkim pamiętać, że sklepik szkolny nie jest restauracją ani kawiarnią, ale jest miejscem spożywania posiłków. Oznacza to, że powinniśmy wykazywać się w nim kulturą, ale nie możemy oczekiwać pewnych panujących w restauracjach standardów. Po pierwsze, skoro jest to miejsce spożywania posiłków, powinniśmy udawać się tam tylko i wyłącznie w tym celu. Traktowanie bufetu jako czytelnicy, bądź miejsca odrabiania prac domowych nie jest zbyt kulturalne. Nie mniej, o wiele gorszym zachowaniem jest głośna rozmowa, kłótnia bądź wygłupy w tym miejscu. Nie wszyscy, którzy przychodzą coś zjeść muszą słyszeć, to co mówimy przy naszym stoliku, warto więc unikać podnoszenia głosu, krzyku, hałasu i głośnego śmiechu. Po drugie, należy zostawić po sobie porządek – tacki, kubki, papierki wyrzucamy do kosza, serwetką strzepujemy okruszki ze stołu i zasuwamy krzesła. Jeżeli zakupiliśmy coś w sklepiku i zajęliśmy miejsce przy stoliku, nawet po skończonym posiłku teoretycznie dalej możemy korzystać z tego miejsca. To, czy zwolnimy miejsce innym osobom, które chcą coś zjeść w odpowiednich warunkach jest tylko i wyłącznie naszą sprawą, ale będąc dobrze wychowanym, powinniśmy pomyśleć o innych i samemu oddać miejsce. Stojąc w kolejce do kasy powinno się zastanowić nad swoim zamówieniem i przygotować gotówkę, aby nie wydłużać kolejki. Ważne jest zachowanie kolejności i nie wpychanie się przed innych. W nagłych przypadkach, np. koniecznością posilenia się przed egzaminem czy zjedzenia czegoś w przypadku choroby można poprosić stojących w kolejce o przepuszczenie. Powinno się taką osobą przepuścić. W kolejce stać powinni zarówno uczniowie jak i nauczyciele.

Szkolne uroczystości

Od uczestników akademii oraz osób bezpośrednio zaangażowanych wymagany jest strój galowy. Podczas pochodu poczty sztandarowego z flagą i odgrywania hymnu wszyscy powinni stać. Nie wolno zakłócać przebiegu uroczystości. Należy zachowywać się tak, jak podczas lekcji. Telefony – koniecznie wyłączone. Niekiedy, po oficjalnej części uroczystości ma miejsce poczęstunek. Niedopuszczalne jest, tak nagminnie wśród uczniów, rzucanie się na stół szwedzki. Należy spokojnie stanąć w kolejce po talerz i nałożyć jedzenie. Powinno się zachować umiar, czyli, kolokwialnie mówiąc: „nie ładować aż po brzegi”. Osoby za nami też chcą coś zjeść. Pierwszeństwo mają specjaliści goście, zaproszeni nauczyciele, osoby starsze oraz kobiety. Jeżeli przewidziane są miejsca do siedzenia, należy udać się tam z talerzem i dopiero wtedy rozpocząć jedzenie. Jeżeli nie ma stołów, powinniśmy odsunąć się od miejsca z przekąskami i rozpocząć jedzenie w miejscu, gdzie nie będziemy nikomu przeszkadzać. W obu przypadkach niedozwolone jest posilanie się stojąc obok bufetu. Po kolejną porcję możemy się udać dopiero, gdy wszyscy przynajmniej raz podejną po przekąski. Podczas pożywiania się należy przestrzegać podstawowych zasad savoir-vivre obowiązujących przy stole. (o tym następnym razem ☺)

Imprezy szkolne

Imprezy szkolne takie jak dyskoteki, wieczorki tematyczne, wycieczki są świetną okazją do rozerwania się i odpoczynku od wysiłku umysłowego. Należy jednak pamiętać, aby przede wszystkim nie przestawać myśleć. Podczas takich imprez może dojść do wielu wypadków i nieprzyjemnych

sytuacji, dlatego niezwykle ważne jest przestrzeganie podstawowych zasad BHP i dostosowywanie się do poleceń organizatorów. Pomijając wszelkie nieprzyjemności, które mogą nas spotkać, przedstawiamy niekorzystny obraz ucznia i szkoły. Niedopuszczalne jest przynoszenie na imprezy szkolne niebezpiecznych środków i alkoholu.

Ściąganie

Ściąganie jest nieetyczne. Dotyczy to zarówno spisywania odpowiedzi od innych uczniów, jak i korzystania z wszelkiego rodzaju „pomocy naukowych”. Podczas sprawdzianów telefon i inne urządzenia elektroniczne muszą być wyłączone i schowane. Jeżeli uczeń zostanie przyłapany na ściąganiu, powinien liczyć się z konsekwencjami-obniżeniem oceny lub niezaliczeniem sprawdzianu. Nie warto ryzykować i lepiej przygotować się na testy i zaliczać je opierając się tylko i wyłącznie na własnej wiedzy. Ściąganie to nie tylko oszukiwanie nauczycieli, ale też innych uczniów, którzy

Osoby niepełnosprawne

Podczas kontaktu z niepełnosprawną osobą najważniejsze jest, aby traktować ją po partnersku, czyli tak samo, jak każdego innego ucznia i przyjaciela. Nie można bać się czyjejs niepełnosprawności, ani uciekać przed nią. Jeżeli mamy jakieś wątpliwości, nie wiemy czy możemy jakoś pomóc, zawsze możemy zapytać.

Podstawowe zasady w kontaktach z niepełnosprawnymi:

1. Zanim pomożesz – zapytaj.
2. Laska, wózek, pies przewodnik itp. to przestrzeń prywatna osoby niepełnosprawnej – należy ją szanować.
3. Zwracaj się zawsze do osoby niepełnosprawnej.
4. Nie wpytuj za wiele o przypadłości.
5. Nie zakładaj, że osoba niepełnosprawna nie potrafi czegoś zrobić.
6. Zawsze pomagaj osobom niepełnosprawnym, gdy zostaniesz o to poproszony.
7. Uwważaj na sposób wymowy. Opisuując niepełnosprawność, nie używaj negatywnie brzmiących wyrazów: zamiast niepełnosprawny mów osoba niepełnosprawna, zamiast przykuty do wózka – korzystający z wózka.
8. Nie zasłaniaj twarzy rozmawiając z osobą niedosłyszącą.
9. Nie bój się, że sobie nie poradzisz.

Ciąg dalszy nastąpi...

Magdalena Gajerska-Kozak

Źródło:

Mateusz Hyla, Katowice 2014

